Як великі агрохолдинги «вбивають» села

Читать на русском | Додати як бажане джерело в Google

Як великі агрохолдинги «вбивають» села

І як фермери, навпаки, вдихають у них життя. Досвід Лазірок.

— Так. Будинок сільради викупив «Кернел», — розповідає мені сільський голова Олександр Ковальов. — Він здає нам кімнати в оренду за одну гривню. Але ситуація — не з найкращих. Українське село, роздовбане і нещасне. Зробити його заможнім може ринок землі. Але він має бути добре продуманий, а правила і держава сприяти малим і серенім фермерським господарствам.

Те, як він запрацює, визначатиме не лише добробут її мешканців, але й — політичну ситуацію.

Журналісти видання «ТЕКСТИ» поїхали розібратися з тим, як влаштоване життя і економіка селян в Лазірки на Полтавщині. Там можна побачити Україну, де землею володіють агрохолдинги, і Україну, де на селі основний виробник — фермери.

Життя в Лазірках миттєво занурює в депресію

«ПолЬтавщИна» — отак із наголосом на останньому складі називають свій край селяни в Лазірках. Це — неподалік Лубен; Оржицький район. Наразі вони налічують близько трьох тисяч мешканців; здебільшого — нащадків покріпачених селян Гетьманщини. Загадкова усмішка Гоголя після Лазірок довго не сходитиме у вас із-перед очей. Але про все — низкою. Популярно.

Земля

Тут панує аграрний холдинг. Це великий орендатор землі, поки що не повноцінний власник. Його земельний банк, тобто по звичному земля, яку він обробляє: шістсот тисяч гектарів.

Частина селян, володіючи паями колишнього колгоспу, роками здає їх в оренду холдингові або фермерським господарствам.

Ціна за оренду чотирьох гектарів землі й у холдингу, і в лазірківських фермерів однакова — п'ятнадцять тисяч гривень щорічно. Це без податку. Щоправда, і тут не гладко. Адже пайовик відраховує півтори тисячі — державі як плату за те, що володіє ґрунтом. Договір на 10 років, розірвати можна тільки через суд. Не всі лазірчани володіють паями, вчителям та іншим бюджетникам землі не дісталося.

Орендатор, окрім виплат, також зобов'язується раз або двічі на рік переорати город власника паю, це сорок соток.

Недовіра

Ці 15 тисяч в рік чи трохи більше 1 тисячі в місяць не роблять селян заможними. Люди виїздять у комфортніші місця. Як пробоїни в корабля впадають в очі розвалені та покинуті обійстя.

— Ану стій! Ти хто такий?! Компромат збираєш на мене?! — чую я голос за спиною, фотографуючи одну з хат.

Власник тутешньої крамниці ледве не з кулаками кидається на мене, оскільки зруйнована оселя стоїть на її широкому подвір'ї.

Я пояснюю, що покинута домівка — цікава мені як історикові. Наша сварка переростає в розмову.

Давлять усі! — обурюється той. — Ще як землю продадуть — гаплик! А ці раби — мовчатимуть!

Чоловікові слова неприємно дивують. Але ще трохи — і я сам ледь не повірю оцінці випадкового співрозмовника.

У Лазірках панує настороженість. Мешканці припиняють розмови, як тільки чують, що я — журналіст. Пори всі зміни, які пронеслися Україною, тут наче панує тінь радянського тоталітаризму, чи навіть кріпацького безправ'я.

— Не гнівайтеся на моїх односельчан, — просить мене вихідка з Лазірок Надія Пиркало. — Вони — героїчні! Два роки тому збунтувалися, коли тамтешній агрохолдинг запустив у селі протруювальний цех. Там зерно на посів обробляли шкідливими для здоров'я отрутохімікатами. І люди перемогли! Перекривали трасу Київ-Харків, ходили пішки до столиці!

Справді, цю історію громадської непокори навіть увічнили в Лазірках пам'ятником. Незадоволення не вщухає й досі. Востаннє люди збиралися, аби виловити обурення — проти холдингових фур, які так руйнують сільські шляхи, що навіть стіни в домівках дають тріщини.

«Кернел»

Отак називається й сам холдинг. Але назва не має значення; в селах, де навкого земля обробляється іншими великими холдингами, ситуація аналогічна. Із кількох десятків мешканців Лазірок, які описали мені ситуацію в селі як невідомцеві, жоден не відгукнувся про нього добре.

— Наволочі! — каже про керівництво компанії один із дядьків на вулиці.

Причому розмови про «Кернела» — у всіх на язиці. Назва набула міфічного образу, наче — кріпацького господаря XIX століття, далекого й небаченого пана з Санкт-Петербурга.

Хоча в «Кернела» є реальні власники. Найбільший із них — Андрій Веревський, колишній нардеп від Блоку Юлії Тимошенко, а потім — регіоналів. Сам виходець із Полтави, цей магнат завдяки агробізнесу потрапив до найзаможніших підприємців України.

Причому початок кар'єри припадає на 1990-ті роки, коли, згідно з даними газети «Дзеркало тижня» його батько був довіреною особою лідера Соцпартії Олександра Мороза на і президентських виборах.

Нагадаємо, що Мороз був спікером Верховної Ради. Він активно протидіяв впровадженню цивілізованого ринку землі. До речі, лазірківці раніше віддано голосували за Соцпартію. Наприклад, на парламентських виборах 2002 року «за Мороза» проголосувало 33% виборців Лазірок — це найвищий результат серед усіх партій.

Отож «Кернел» не сходить із вуст лазірківців, але ім'я Веревського їм теж відоме.

— Він у Швейцарії живе. Йому начхати на нас, — вважають селяни.

Нарешті й мене чекає знайомство з холдингом у двоповерховій будівлі, де заразом тулиться сільрада Лазірок. Я дивуюся, що коридор з офісами «Кернела» розташовано навпроти її тісних кімнат. Зазвичай адміністративні споруди в країні стоять окремо від решти.

Тим часом одна з працівниць ради приголомшує мене:

— Усі три кімнатки сільради також належать «Кернелові».

— Тобто?!

У Голови

— Так. Цей будинок викупив «Кернел», — розповідає мені сільський голова Олександр Ковальов. — Він здає нам кімнати в оренду за одну гривню. Але ситуація — не з найкращих.

— То які у вас відносини з холдингом? — запитую я.

— Та які?! «Кернел» не допомагає. Тутешні фермери самі забетонували ділянку дороги. А той тільки розібрав техніку з тракторних бригад, яку викупив із колгоспною нерухомістю. Як селянам обробляти землю без техніки? Тепер лише в оренду паї і здавать.

— Але ж холдинг через податки поповнює ваш бюджет, — опоную я.

— Бюджет села — два мільйони гривень, — відповідає Ковальов. — Із них від «Кернела» всього 350 тисяч. Ще приблизно половина цієї суми — від великих фермерів. Їх лише троє.

Оцінивши територію Лазірок, легко виснувати: «На такі кошти не розігнатися».

— Але в «Кернела» тут іще два елеватори. Людям іде зарплатня… — наполягаю я.

— Там працює лише сто-сто п'ятдесят селян. Гарних зарплат у нас немає, — відповідає Ковальов.

Ще чую про роботу від місцевих: «Поля холдингу обробляються технікою, яка невідомо звідки прибуває, і туди ж зникає, місцеві люди не на ній не працюють».

Либонь, моя роль «адвоката Кернела» його насторожує. Докинувши, стандартний мем, що земля в українців — від козаків-прадідів, голова замовкає.

«Людинка»

Причина настороженості в Лазірках стане зрозуіою, тільки-но я перейду з кімнат сільради до офісів «Кернела», що навпроти.

Там мене зустрічає лише порожній коридор. Та й із двох шеренг дверей обабіч нього відчинені всього — одні. Їх прикрашає саморобна вивіска з написом «Придніпровський край». Це — дочірнє підприємство холдингу.

— Почекай, тут людинка прийшла, — каже в слухавку єдина працівниця, яка сидить за столом у просторому приміщенні.

Усе, що я довідуюся: її звати Оксана. На решту запитань ця чепурна на тлі обдертого села жінка не відповідає.

— У такому разі хто прокоментує відносини села з холдингом? — допитуюся я.

У відповідь представниця «Кернела» радить мені взяти коментар у центрального офісу холдингу, що в містечку Золотоноша Черкаської області.

Тексти звернулися до центрального офісу компанії за коментарем. Нам сказали, що знайдуть відповідального і передзвонять. Чекаємо.

Я виходжу, купую каву і йду, попиваючи її з пластикового горнятка. Аж раптом свист від сірого джипа, який рвучко гальмує поруч, змушує обернутися.

— Мені сказали, що ви про «Кернела» розпитуєте! Що вам треба?! — випалює молодик у чорному. Вистрибнувши з джипа, він поспішає в мій бік. — Покажіть Ваші документи!

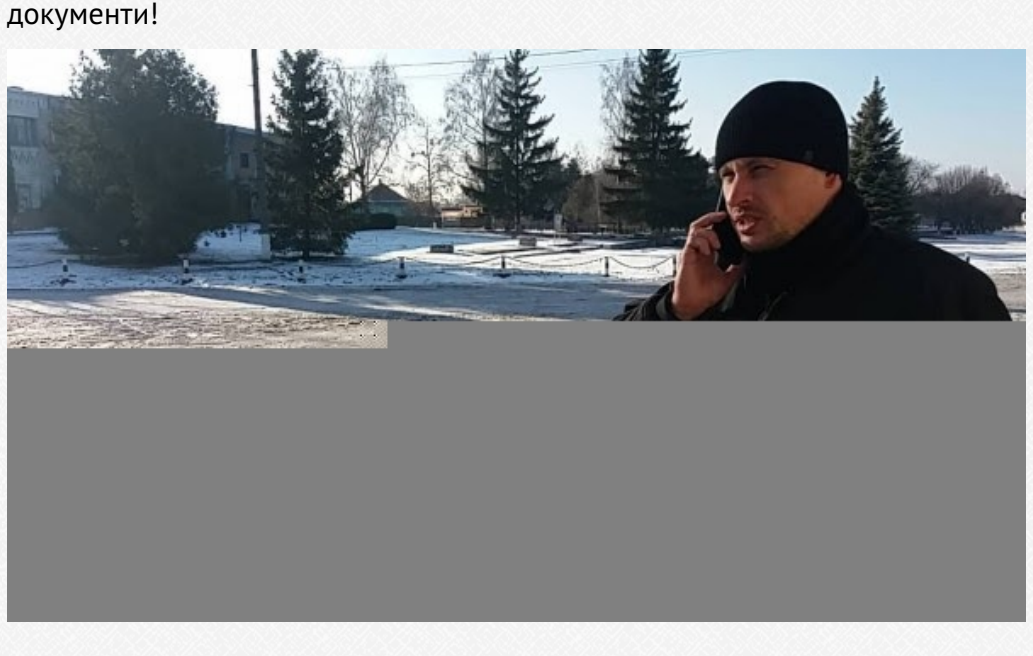

Охорона «Кернела» миттєво реагує на журналістів.

Ледь ошелешений, я прошу парубка відрекомендуватися самому.

Перед очима мелькає посвідка охоронця холдингу на ймення Артем. За хвилину він повідомляє комусь далі телефоном про мою особу. Я відразу висновую: від «кернелівців» варто триматися на відстані. Тепер уже одна з моїх посвідок змушує охолонути нового знайомого.

Задарма

Щоправда, я спостерігаю, як Артем до вечора патрулює вулиці Лазірок. Описана поведінка працівників холдингу тільки й може, що насторожувати селян. Тим часом історій у них про «Кернела» чимало.

Отак у Лазірківському ПТУ, яке готує трактористів і комбайнерів, чи не найкраще ознайомлені з аграрними проблемами. Заступник його директора «Сашко», як він просить звертатися, розкриває мені деякі з них у сторожці гуртожитку закладу:

— Ми готуємо близько двохсот фахівців на всіх курсах. Але, холдингові наші хлопці: трактористи, механізатори, комбайнери — по суті не потрібні.

Здогадуючись, що ПТУ може випускати фахівців, які дуже далекі від новітніх агротехнологій і потреб ринку, я запитую:

— А чому так?

— На ринкові запущені підприємства, що надають технічні послуги великим аграріям. Там найсучасніша техніка. Десять комбайнів можуть підкоряти поле за полем.

— Отже, зникає потреба у ваших фахівцях…

— Холдинг пропонує випускникам роботу й набирає їх на випробувальний термін. Але після того, як хлопці майже задарма відпрацюють, їх, звичайно, женуть у три шиї. Кому треба далі виплачувати зарплатню, якщо робота — сезонна? Підробітки поза сезонами можуть знайтися лише у фермерів. Але ті також усіх на зимовий та осінній час не пригріють. А ось побалакайте! Анатолій прийшов! Агроном.

Заступник директора ПТУ Сашко незадоволений тим, як холдинг використовує його випускників

Ще один із працівників ПТУ, переступивши поріг сторожки, умощується за старенький столик.

— Невже Вам вигідніше працювати на вахті в гуртожитку, ніж агрономом? — запитую нового співрозмовника Анатолія.

— Звичайно, — відказує той. — Тут стабільна зарплата. А що — агроном? Нині є робота, завтра — немає. Відкрити власну справу — неможливо. У нас із дружиною — дев'ять своїх гектарів, два паї. Доводиться їх здавати в оренду.

— Двадцять гектарів для обробітку в нас кажуть: свині не голодні. Немає сенсу братися за дрібний наділ без фінансової підтримки або хай якоїсь техніки. А ще є дальші проблеми. Наприклад, елеватори. Де подіти зерно? Окрім того, добрива. Нині без них не обійтися.

Дрібні

Лазірчани переповідають також і про «хімію» однакову історію. Начебто холдинг, обприскуючи поля з гвинтокрилів отрутою, нітрохи не зважає, що вона потрапляє на місцеві хати з городами.

Про це мені, зокрема, розповідає дрібна фермерка Галина Сергіївна, теж не бажаючи ні фотографуватися, ні повідомляти для преси своє прізвище. Щоб дістатися її, я долаю стежки через поля до села Павловщина. Те вже зіяє руїнами чи не кожної десятої хати. Не дивно, що на їхньому тлі скромний будинок Галини Сергіївни — кілька кімнат, хоч і на два поверхи — багатьом видається заможним.

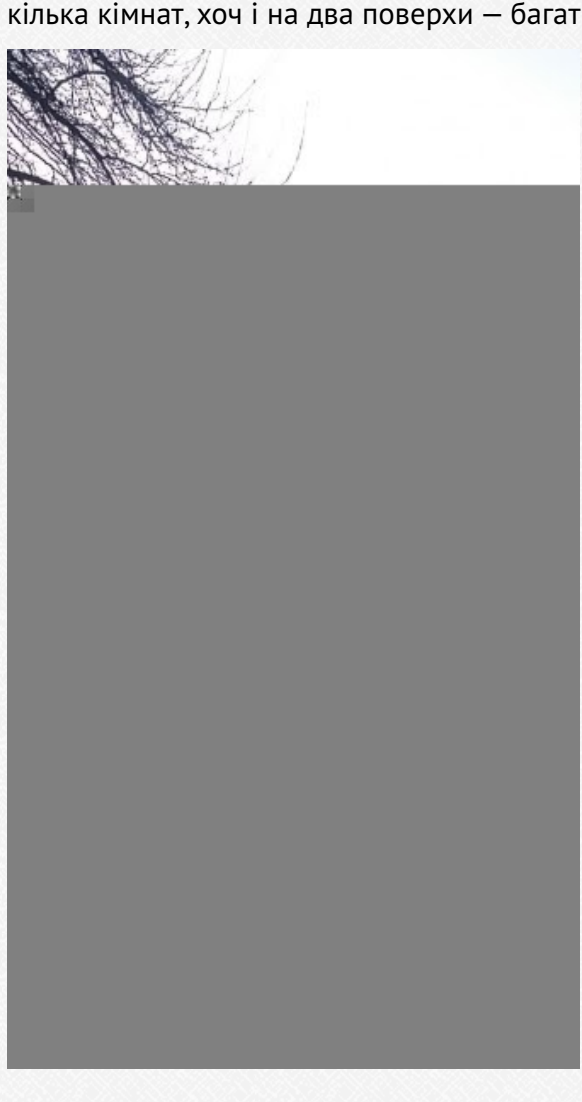

Скромний будинок дрібної фермерки Галини Сергіївни здається її сусідам дуже заможним

— Отам такий великий нагорі, — спрямовують вони мене, коли я шукаю фермерку. Власне, і в домі я застаю скромний побут, ще радянські меблі; частують мене також звичайним раціоном, тільки напрочуд смачним: борщ і гречка з котлетами.

Галина Сергіївна після смерті чоловіка, перебрала на себе всі труднощі дрібного господарства розміром усього двадцять сім гектарів. Родом з житомирського Полісся, вона — чи не перша з тутешніх фермерів.

— Ви не уявляєте, що таке тягати кілограми селітри, виплачувати кредити та ще й думати, як уберегти врожай. А як було нам вертатися до приватного господарства після колгоспу! Але у фермера й далі перепони — на кожному кроці. Чого варте тільки законодавче рейдерство!? (так жінка називає шахрайство з правами на власність. — авт.) Наприклад, нині пай записаний на вас у кадастрі, а вже завтра — може потрапити як приналежний комусь іншому, якомусь великому власнику. І не кожен себе в цій ситуації захистить. Рятує тільки взаємовиручка. Отакі як я, дрібні господарі, постійно кооперуємося між собою. Великі фермери з Лазірок нас підтримують. А холдинг? А що холдинг? Його цікавить тільки наша земля. Прибутки з неї. І поготів.

Середні

Юрій Мотрич — один із трьох тутешніх відносно великих фермерів. В нього близько 3500 га. Власне другий із них — його двоюрідний брат.

Фермер Юрій Мотрич не боїться аграрної реформи

Мені таланить поспілкуватися й з батьком Юрія — паном Миколою, перехопивши його в тутешньому храмі ПЦУ, що ремонтується коштом Мотричів. Худий як тріска, він, проте, і поставою, і манерами, і жаром в очах та навіть цупкою «кожушиною», достеменно схожий на описи отих казкових куркулів, якими колись славилися села.

Батько фермера Юрія Мотрича у храмі ПЦУ, що його ремонтує своїм коштом ніби легендарний куркуль

Мотричі також звели церкву ПЦУ в Гребінках. За словами самого Юрія, він володіє трьома тисячами гектарів, має також елеватор; вчасно виплачує кредити, коли ті потрібні.

До слова, як мешканці Лазірок нарікають на холдинг, так само одностайно вони добре відгукуються про Мотричів. І не лише за те, що фермерське господарство — це півсотні робочих місць. Фермери, на відміну від холдингу, дотримуються зобов'язань перед власниками паїв, зорюють їхні городи.

Окрім того, допомагають селу. Юрія люблять і за толкове ведення господарства і за гарне ставлення до людей. Цього року він звозив працівників до Єгипту після обжинків. Вкоріненість у місцеву громаду й авторитет додають йому впевненості напередодні земельної реформи.

— Але ви не зможете викупити всю землю, яку орендуєте, — кажу я.

— Мені це й непотрібно відразу. Частину я вже надбав, хай і малу. Щось докуплю. А хто продаватиме землю — звичайно, продаватиме її мені, не — холдингові. Я в цій конкуренції переможу за прозорих умов. Безперечно, постає проблема дрібних фермерів. Вони і так ледве зводять кінці з кінцями. І якщо їм не допомогти дешевими кредитами — можуть розоритися. Окрім того, навіть великі фермери не позмагаються з великим закордонним капіталом, якщо його бездумно допустити на земельний ринок. Надіюся, що цього не станеться.

Земля й Культура

Отже, в Лазірках два брати-фермери почуваються доволі впевнено, вони цінують свій авторитет в громаді залежні від нього. Не ведуть розкішного життя. Один навіть мешкає у квартирі двоповерхового будинку.

Майнове розшарування пострадянської доби найболючіше зачепило в селі бюджетників. Вони теж не люблять холдингу та переймаються долею аграрної реформи, розуміючи, як залежить від неї — і їхнє майбутнє. Йдеться про вчителів, лікарів, бібліотекарів тощо.

До слова, лікарів у величезних Лазірках — усього двоє, сімейна пара. А стара аптека працює лише до третьої години дня.

У Будинку дитячої творчості її директор Антоніна Анатоліївна посвячує мене ще дужче в культурні проблеми села:

— Зарплатня у вчителів тут більш-менш нормальна тільки за умови вислуги. Початкова ставка — тих-таки п'ять тисяч. Уявіть собі: я — директор закладу, і підробляю влітку продавцем. Діти дивуються.

Поки я оглядаю облуплені стелі приміщення, керівник технічного гуртка Олександр Михайлович додає:

— У мене зарплатня чотири тисячі. З них майже половину треба виплатити за газ.. Тому підробляю в ПТУ. Ремонт ми тут робимо своїми руками. Матеріали для гуртків часто купуємо самі. Окрім того, маємо гектар території. П'ять учителів обробляють і її.

З розмови я довідуюся, що переді мною представники когорти, котру обділили паями, позаяк вона не належала до колгоспу. Розмаїття виробів в одній із кімнат засвідчує: скільки тут докладено зусиль, щоби розвивати творчі навички в дітей.

— Далеко не всі бояться продажу землі. Хтось уже готовий прощатися з паями, аби придбати квартиру в Києві. Нам із цього анічого не перепаде. Але від того, чим обернеться земельна реформа для села, залежать наші долі. Наразі, як бачите, ми не покладаємо рук, щоб урятувати заклад і його не закрили через брак коштів. Поки що готуємо на завтра вечір, присвячений Котляревському. Приходьте, — запрошує Антоніна Анатоліївна.

Десяток бабів зосталося

Розмова з сільською інтелігенцією не дає мені спокою. Після зрусифікованих великих міст Південного Сходу я маю з чим порівняти ситуацію.

Не раз доводилося спостерігати, як селяни, потрапляючи в такі нетрі, відступають перед містянами й зрікаються самих себе, то переходячи на російську мову, то наслідуючи їхні манери.

Занепад сіл означає і зменшення носіїв української мови.

Зрештою, у селах з голови вивітрюються міти про незграбний суржик. У Лазірках я радше чую на кожному кроці — бездоганну українську з діалектизмами. ЇЇ й переплавляє в містах російська — на суржиковий гібрид.

«Лазірки — кількадесят закинутих хат, Павлівщина — кожна десята», — міркую я.

— А Іванківці бачили? Там — «Чорнобиль», десяток бабів зосталося, — перебиває моїх думки заступник директора ПТУ Сашко. — От поїдьте.

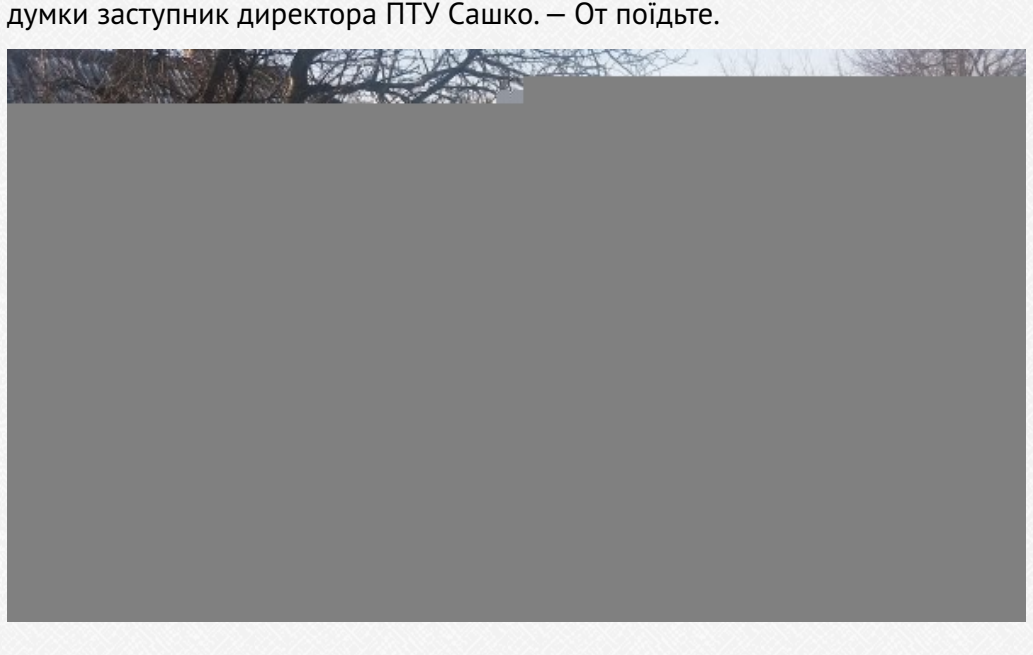

Сусідні Іванківці майже зникли. Залишилися тільки літні жінки

«Ти смієшся, а я плачу»

Не гаючи часу, я рушаю туди на старій «Ладі». Водій Віталій розважає мене армійськими оповідками часів його служби в Нагірному Карабасі. Він також залишився без паю. Колись побив горшки з головою колгоспу, не стерпівши його жлобства. Відтоді перебивається в житті підробітками: кого — в місто завезе, кому — дах полагодить.

Аж раптом історії Віталія починають пролітати мені мимо вух. Тут — серце України. Полтавщина з її чорноземами та видобутком газу. Навіть — не відома своїми пустками Чернігівщина. Та за вікном мелькають закинуті, зарослі бур'янами оселі. Ще донедавна село на чотириста мешканців! Хоча Віталій не здивований:

— Та отакого в нас повсюди є. Іванківці — не одні такі, — докидає він. — А он гляньте. Якась баба — вкінці дороги. Може, якраз на вас чекає?

Літня жінка в занедбаній хустині, у калошах біля обдертої тісної хати акурат дожидає пікапа з продуктами на продаж. Крамниці в селі вже давно немає. Вона тут — одна з останніх літніх мешканок. Із молодих — ще тільки електрик із сім'єю залишився. Усього встояло хат двадцять.

Бабця остерігається нас, просить не фотографувати. Проте самотня, вона розповідає. Жодних зручностей у неї немає. Грубка на дровах, криниця, телевізор та радіо — це все. Але жінка нітрохи не нарікає. Радше дивується, чому молодь в нас така нещасна, не вміє втішатися життям. Адже її молодість промайнула в суцільних жахіттях - як голод, то війна.

— Має в країні ще кілька поколінь змінитися, поки зрозуміють, що таке самим господарювати, — отак вишукано вона й промовляє, поки я втішаюся потоком її слів, котрі давно трапляються тільки в книжках:

«становище», «крам», «круча», «ждати ждаників», «дотягую кончини».

— Усе ж російською було: у технікумах, інститутах; не скажи й слова в місті українського — затюкають відразу — читає мої думки ця простісінька селянка. — Але нічого. Усе налагодиться. Тільки треба часу. Я думаю: хай кожен із себе почне. Тоді й зміниться країна. Що їм ще треба молодим у містах? Уже стільки всього мають, а — бач, усе мало! Ще хочуть, ще. А все ж є. Так не можна… Життя скоро промине. Не для того воно, щоби п'янствувати, а потім — із вікон кидатися.

— Ні з ким вам у Києві побалакать, чи що? Ото забалакали! Цур і пек! — завершує вона, уже чимчикуючи за хлібом до пікапа.

Я лише роззявляю назирці рота. Проте вслід за смутком паралізує й лють.

Нескладно й припустити, що означатиме для України руйнація села, якщо тільки його дотисне земельна реформа, яка сприятиме великим холдингам, а не фермерам: села пустітимуть і далі. Народ виїжджатиме на заробітки до Польщі й далі. А за умов правильно організованого господарювання, вони могли б заробляти на своїй «від козаків-прадідів» землі більше ніж на гіпсокартоні у Чехії.

Додому

«Ви отак не переймайтеся. Наші Лазірки — ще нормальне село. Як бачите — працюємо. Усе ще можна налагодити», — відлунюють мені дорогою до Києва слова тамтешнього переселенця з Закарпаття, що ремонтує храм.

«Усе налагодиться. Має змінитися кілька поколінь», — окликається й розмова в Іванківцях.

«Я в цій конкуренції холдинг переможу. Але, звичайно, дрібного фермера треба підтримати. Великий закордонний капітал бездумно на ринок пускати не можна», — нагадують про себе Мотричі.

ПолЬтавщИна… До зустрічі. Бувай! Стара маршрутка деркотить.

Як висновок

Держава здатна через аграрну реформу і запуски ринку землі змінити ситуацію в українському селі на краще. Тут не зайвим буде досвід не лише наших найближчих сусідів поляків, але й так званих «Азійських тигрів»— таких Південно-Східної Азії та до цього Японії. Їхній різкий ривок вгору почався із запровадження нових правил на ринку землі: великі власники її втратили, натомість фермерами стали сотні тисяч до того безземельних селян.

Адже саме дрібний виробник у порівнянні з великим здатен заробляти більше грошей з гектара завдяки ретельнішому обробітку менших землеволодінь. Таким чином передові країни Азії розв'язували проблеми не тільки робочих місць у країні, але й — накопичення початкового капіталу для промислових інвестицій. І Японія, і Південна Корея, і Тайвань суворо регулювали земельний ринок.

Вони створили ідеальну конкуренцію, як у підручнику між дрібними власниками, але не допускали концентрації землі в одних руках. Надалі держави, дотуючи, навчаючи (!!!) та допомагаючи зберігати та експортувати продукцію нових господарів, із бідних селян створили середній клас, чиї діти вивчилися в університету і стали бізнесменами та політиками, а їхні внуки зараз є одним з найосвіченіших на планеті.

І, навіть якщо ситуація на в Азійських тигрів не зовсім корелюється з Україною за кількістю населення та розмірами землеволодінь, вона відображає принципи потенційного економічного прориву. Що вже казати про Україну з її чорноземами на тлі безплідних корейських чи японських земель.

Очевидно, що кожен нюанс нашої аграрної реформи має бути вивірений до найменших дрібниць. Причому, найдужче підтримки потребують фермери дрібної ланки, які орендують до ста гектарів, та середньої — з наділами в кілька сотень. Отже, гігантські холдинги мали поступитися б місцем численним великим, середнім і дрібним фермерським господарствам.

Лише ретельно продуманий перерозподіл землі (адже за час «відсутності ринку» утворився прошарок великих фактичних власників) здатен і принести країні нові робочі місця, і підсилити аграрний сплеск, відтак — забезпечити внутрішні інвестиції.

Це і буде той економічний прорив та ті соціальні ліфти про який говорить кожна нова влада. І така фермерська Україна матиме гроші на утримання модерно Армії, яка коштує не дешево, але яка нам потрібно, щоб вижити у затяжній війні з Росією.

Олесь Кульчинський, опубліковано в издании ТЕКСТИ

Теги: аграрії | Фермери | Веревский | Кернел-Групп | Земля | Кернел | агрохолдинг | Полтавська область | Лазірки

Юлія Більченко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

20 грудня 2019 г., 14:05 | Переглядів: 3698 | Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Важливі новини

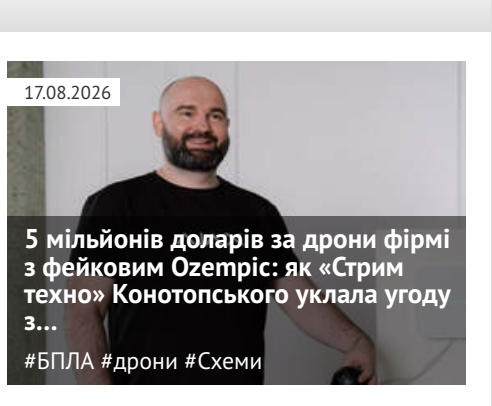

17.08.2026
5 мільйонів доларів за дрони фірмі з фейковим Ozempic: як «Стрим техно» Конотопського уклала угоду з...
#БПЛА #дрони #Схеми

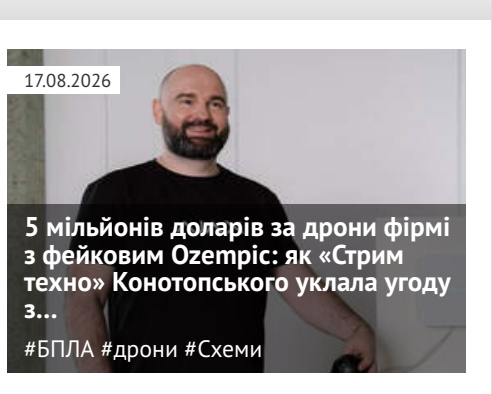

08.08.2026
Друг Василя Малюка, якого НАБУ підозрює у вимаганні 1 мільйона доларів, виявився учасником сходки ро...
#СБУ #Рудьковский #Малюк Василь

ЦЕНЗУРА ЯК ОБІЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини
По даті | По переглядам | По коментарям
17:08 EFL та SPFL розслідують незаконні трансляції своїх матчів у Росії
17:02 Федоров розповів, чим займатиметься після звільнення з уряду: венчурний фонд, Think tank і викладання
16:59 **Квартира за 9 мільйонів гривень, коштовності та мільйонні заощадження: що знайшли у Мудрої**
16:53 «Відкрили скриньку Пандори»: Пєсков пригрозив Україні новими ударами по Києву
16:47 **Дружина ексзаступника начальника ТЦК купила Audi Q5 за 50 тисяч гривень**
Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
16:41 Бернем у Києві назвав погрози Росії «обурливими» та пообіцяв продовжити підтримку України
16:37 Буданов уперше прокоментував справу «Форест Гамп» та підозру Мудрій: «Давайте дочекаємося»
16:33 США вперше показали секретну ракету AIM-424 LRAAM із дальністю понад 463 кілометрів
16:27 **У Генштабі обговорюють обмеження мобілізації чоловіків старше 50–55 років, — Костенко**
16:25 Чоловіки 23–24 років опинилися у «сірій зоні»: Міноборони та Мінекономіки підтвердили відсутність механізму бронювання
16:21 У «Шегинях» чоловік намагався провезти без декларування окуляри трьох люксових брендів на 700 тисяч гривень
16:19 Кучма назвав головні помилки України за роки Незалежності: одну з них вважає фатальною
16:16 Стан 89-річного короля Норвегії погіршився: монарх перебуває в лікарні
16:14 **«Валізу із прикрасами всякими перевозити?»: ексзаступниця керівника ОП Мудра хотіла сховати коштовності у Микитася**
16:08 Зеленський пропонує Раді затвердити 23 національні святині України
16:05 У Чернігові зросла кількість постраждалих після удару РФ: серед травмованих двоє дітей
16:01 Краматорськ повністю залишився без електрики через аварійне відключення
15:59 Українські Мі-8 вперше показали з дронами-перехоплювачами для знищення «шахедів»
15:58 Зеленський: Українці не дозволять зробити себе «розмінною монетою» у міжнародних домовленостях
15:56 Партія Токаєва розгромила суперників на виборах у Казахстані: «Аділет» набрала понад 70%
15:51 Чернігівця засудили до 9 років із конфіскацією майна за зберігання наркотиків і боєприпасів
15:49 У Британії нагадали: під час Другої світової війни виборів не проводили, — Sky News

Теги новин
COVID-19 агрессия России Атака Війна Война ВСУ Вторжение Дональд Трамп Донбасс ДТП Зеленский ЗСУ Киев Київ коронавирус Коррупция Напад Росії на Україну Нападение России на Украину оккупанты окупанти Порошенко Путин Росія Россия СБУ США Украина Україна ЧП Эпидемия коронавируса

Наші опитування
Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?
○ Так, повністю зможе
○ Частково зможе, але не відразу
○ Ні, не зможе
○ Це залежить від дій інших сторін
○ Важко відповісти
Голосувати
Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

Головна | Про нас | Статті | Архів | Закони | Контакти
Новини | Рейдерство | Корупція | Економіка | Новини світу
Конфлікти | Політика | Корпоративні конфлікти | Кримінал
Позиція | Коментарі | Різне
Думка | Політика | Економіка
Події | Відео | Війна | Блоги
Реклама на сайті • Наші партнери
Політика конфіденційності
Facebook | Twitter | YouTube | RSS-підписка | Email-розсилка | Мобільна версія

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.
0.043556